

Warszawa, listopad 2015 r.

III edycja Spotkań Warszawskich. Transformacja energetyczna – ewolucyjna, czy rewolucyjna?

Transformacja energetyczna, poprawa miks energetycznego, edukacja i przyszłościowa rola nowoczesnych rozwiązań energooszczędnych w ochronie klimatu – to najważniejsze tematy omawiane podczas III edycji Spotkań Warszawskich. 21 listopada na Zamku Królewskim w Warszawie spotkało się ponad 350 osobistości z polsko-francuskiego świata polityki, biznesu i nauki, aby dyskutować o byciu green, innowacyjnych rozwiązaniach oraz postawach konsumentów sprzyjających środowisku naturalnemu jak również o zmianach w sektorze energetycznym i jego wpływie na jakość życia ludzi. Uczestnicy debat zorganizowanych przez Francusko-Polską Izbę Gospodarczą zastanawiali się również nad działaniami, które społeczność międzynarodowa mogłaby podjąć w walce z terroryzmem, a także nad wyzwaniem związanym z coraz silniejszym napływem imigrantów z Bliskiego Wschodu i Afryki do krajów europejskich.

Wszystkie cztery debaty, które odbyły się w ramach tegorocznej edycji Spotkań Warszawskich zdominowała dyskusja dotycząca źródeł energii alternatywnych wobec węgla. To właśnie spalanie tego surowca jest uznawane za jedno z głównych źródeł emisji gazów cieplarnianych i przyczyn globalnego ocieplenia. Zastąpienie węgla, jako podstawowego surowca energetycznego stosowanego w wielu krajach, m.in. w Polsce, jest globalnym wyzwaniem, któremu poświęcony jest ONZ-owski szczyt klimatyczny COP21, organizowany w Paryżu. Mają na nim zapaść decyzje dotyczące zobowiązań blisko 200 państw świata, umożliwiających ograniczenie średniego wzrostu temperatury atmosfery do maksymalnie 2 stopni Celsjusza w stosunku do epoki przedprzemysłowej.

Wśród gości tegorocznych Spotkań Warszawskich, którzy wspólnie poszukiwali odpowiedzi na pytanie „Czy warto być green?” znalazło się 350 osobistości reprezentujących polskie i francuskie firmy, środowiska polityczne i naukowe. Przedstawiciele rządów, parlamentarzyści, a także Prezesi i dyrektorzy największych francuskich i polskich inwestorów, nie tylko z branży energetycznej, debatowali nad kluczowymi wyzwaniami dla tego sektora, a także dyskutowali o możliwych działaniach pozwalających na optymalizację wykorzystania surowców oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.

Sukcesy klimatyczne i wyzwania na przyszłość

Podczas Spotkań Warszawskich wicepremier Mateusz Morawiecki przypomniał, że w ramach realizacji zobowiązań tzw. protokołu Kioto, Polska zredukowała emisję CO₂ o 30%, choć pierwotnie przewidywano ograniczenie jedynie o 6%. Jednocześnie – w odróżnieniu od wielu krajów Europy Zachodniej - około 30% terytorium Polski pokrywają lasy, pochłaniające dwutlenek węgla. Jak mówili uczestnicy debat, wymagania środowiskowe stale rosną i będą nadal rosły, ponieważ globalne zmiany klimatyczne stały się największym wyzwaniem stojącym obecnie przed całą ludzkością. Niedawno Rada Europejska zobowiązała wszystkie kraje Unii Europejskiej do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 40% do 2030 r. w porównaniu z rokiem 1990. Realizacja tego założenia – jak mówili uczestnicy dyskusji – z pewnością będzie wymagała zintensyfikowania wysiłków, zarówno na poziomie krajowym, jak i globalnym. Wicepremier polskiego rządu zwrócił uwagę na podobieństwa wyzwań energetycznych stojących przed Polską i Francją. Oba kraje opierają bowiem produkcję energii na jednym dominującym źródle – w przypadku Francji jest to atom, natomiast w Polsce węgiel. W związku z tym należy pamiętać, że w ramach podnoszenia efektywności należy respektować zasadę, według której to lokalne uwarunkowania tworzą realny miks energetyczny.

Transformacja energetyczna była tematem głównej debaty, podczas której dyskutowano o możliwościach skomponowania optymalnego miksu energetycznego dla Polski. Prezes EDF Polska Thierry Doucerain wskazywał na korzyści wynikające z kogeneracji, radykalnie zwiększającej efektywność produkcji energii. Wśród możliwych kierunków rozwoju alternatywnych źródeł wskazywano także rozwój mniej emisyjnych technologii gazowych, spalanie biomasy, a także nowoczesnych rozwiązań w zakresie energetyki jądrowej, której światowym liderem są francuskie przedsiębiorstwa takie jak Areva i EDF. Duży nacisk kładziono na odnawialne źródła energii, w szczególności farmy wiatrowe, które rozwijają się coraz dynamiczniej, dzięki wdrożeniu odpowiednich rozwiązań prawnych zapewniających perspektywę i długofalową opłacalność – zarówno środowiskową jak i finansową.

Ewolucja tak – rewolucja nie

Energia elektryczna pełni kluczową rolę dla pozostałych sektorów gospodarki, dlatego musi być dostępna wtedy, kiedy jest potrzebna. Według uczestników debaty o transformacji energetycznej, ograniczenia dostaw energii, które miały miejsce w Polsce latem tego roku dobitnie uświadomiły, jak istotna jest stabilność nie tylko wytwarzania energii, ale przede wszystkim stan sieci przesyłowej.

Prezes PGE Marek Woszczyk zaznaczył, że to nie polityka klimatyczna, lecz postęp technologiczny wyznacza obecnie kierunki rozwoju sektora energetycznego. Dzięki temu przedstawiciele firm, którzy do niedawna postrzegali nowe technologie jako ryzykowne finansowo, coraz częściej patrzą na innowacje jako szansę osiągnięcia podwójnego zysku – klimatycznego i ekonomicznego. Wśród konkluzji znalazło się

stwierdzenie, że transformacja jest konieczna i nieuchronna, ale niezbędne jest zachowanie rozsądku i wzięcie pod uwagę kosztów, które rozkładają się na dziesięciolecia. Dlatego - jak podkreślano – transformacja musi być prowadzona ewolucyjnie, dzięki czemu możliwe będzie uniknięcie błędów typowych dla rewolucji. Jako pozytywny przykład postępujących zmian uznano redukcję uzależnienia Polski od energii z węgla, które w ostatnich latach spadło z 95% do 83%. Jak zaznaczali uczestnicy debaty, Polska jest w Europie krajem szczególnym, w którym – z racji lokalnej specyfiki gospodarczej - węgiel wciąż odgrywa i odgrywać będzie kluczową rolę, choć z roku na rok będzie się ona zmniejszać.

OZE – nieuchronna przyszłość i wielki potencjał termomodernizacji

W tym kontekście wśród rekomendowanych kierunków alternatywnych wobec węgla wskazywano na odnawialne źródła energii. Jak mówił prezes Akuo Energy, Eric Scotto, Polska ma szczęście, ponieważ zaczyna rozwijać OZE w chwili, w której są one już opłacalne. Przypomniał, że historycznie największe ryzyko wzięły na siebie Niemcy, które miały odwagę i potencjał finansowy do wdrażania drogich w tamtym czasie rozwiązań wiatrowych, które dziś są dziesięciokrotnie tańsze. Nadmieniono, że również technologie fotowoltaiczne stały się w ostatnich latach kilkakrotnie tańsze, co z pewnością spowoduje ich dynamiczny rozwój. Prezesi m.in. EDF Polska i PGE zauważyli, że zakres zastosowania innowacyjnych rozwiązań np. fotowoltaicznych jest uzależniony od opłacalności i przyjętego systemu zachęt do takich inwestycji. Podczas debaty zgodnie stwierdzono, że są sprawdzone i cenowo dostępne rozwiązania – takie jak OZE, czy kogeneracja - dzięki którym dalsza redukcja emisji CO2 będzie możliwa na zakładaną, dużą skalę.

Wśród kluczowych czynników postępu firm zaangażowanych w ograniczenie wpływu przemysłu na środowisko wskazywano m.in. stosowanie precyzyjnego systemu pomiarów, standaryzację ceny emisji zanieczyszczeń w skali całego globu, a także rozwój dialogu rządów z przedsiębiorstwami poszukującymi nowych, jeszcze bardziej wydajnych rozwiązań. Prezes Saint-Gobain Pierre-André de Chalendar zwracał uwagę na konieczność przyjrzenia się możliwościom zwiększenia energooszczędności. Według niego to właśnie inwestycje w energooszczędność, a nie różnicowanie miksu energetycznego, mogą w stosunkowo krótkim czasie istotnie wpłynąć na ograniczenie emisji gazów. W Europie aż 40% energii zużywają budynki, w związku z czym właśnie w termomodernizacji tkwi wielki potencjał dla oszczędności – zarówno środowiskowych jak i finansowych.

Przemiany podpadających miast - tzw. smart cities

Zdaniem francuskich prelegentów Spotkań Warszawskich, Polska transformacja może szeroko czerpać z doświadczeń Francji w zakresie zagospodarowania miast np. poprzemysłowych. Prezes aglomeracji Mulhouse Jean-Marie Bockel opowiadał o

zmianach, które 30 lat temu jako mer wprowadzał w tym niegdyś górniczo-przemysłowym mieście. Po wywołanej głębokim kryzysem gruntownej restrukturyzacji firm, Mulhouse pozostało z wielkimi obszarami zdegradowanych terenów poprzemysłowych, a 80% obszaru było zanieczyszczone. Dzięki kompleksowemu planowi działań, w zakresie tzw. smart city, obejmujących całe miasto możliwa była zmiana jego charakteru, co poprawiło jakość życia mieszkańców i umożliwiło rozwój miasta w nowej rzeczywistości. Władze francuskich miast zdecydowały też o powrocie do tramwajów, z których pół wieku wcześniej zrezygnowano w obliczu gwałtownie rozwijającej się motoryzacji. Realizacja zmian była prowadzona w sojuszu zarówno z firmami, jak i obywatelami, którzy aktywnie uczestniczyli we wdrażaniu reform m.in. gospodarki odpadowej, czy transportowej.

W ramach debaty okazało się, że pomiędzy wielkimi aglomeracjami – Warszawą i Paryżem – istnieje wiele podobieństw dotyczących m.in. jakości powietrza, gospodarki odpadami i rozwiązań transportowych. Obie stolice rozwijają innowacyjne systemy miejskich pojazdów – rowerów w Warszawie i elektrycznych samochodów w Paryżu - co doprowadziło do poprawy jakości powietrza. Nieocenione są w takich działaniach nowoczesne technologie, o których opowiadał Wiceprezes Orange ds. Europy, Gervais Pellissier. Dzięki budowie infrastruktury teleinformatycznej oraz narzędzi umożliwiających gromadzenie i analizę danych zrealizowanej wspólnie z samorządami, faktem stają się rozwiązania usprawniające ruch pieszych, samochodów i komunikacji miejskiej. Elementy cyfrowe pomagają funkcjonować i właściwie reagować władzom miast w przypadku zagrożeń takich jak epidemie np. ptasiej grypy, czy niespotykanych wcześniej, niezwykle groźnych zamachów terrorystycznych. Zastosowanie rozwiązań opartych na analizie danych, np. logowania do sieci telekomunikacyjnej, umożliwia bardzo zróżnicowane usługi – np. miastu zarządzanie ruchem, a obywatelom dostęp do miejskich baz danych, obejmujących między innymi informacje o lokalnych przedsiębiorcach.

Wiele mówiono o koniecznej w inteligentnych miastach solidarności centrum i stref podmiejskich, w których mieszkają użytkownicy miast. Technologie smart doskonale sprawdzają się przy organizacji komunikacji miejskiej sprzęgniętej z systemem parkingów na przedmieściach. Dzięki nim nie tylko setki tysięcy, ale nawet miliony ludzi mogą codziennie sprawnie dostać się z domu do pracy, oszczędzając czas i zasoby naturalne. Obecnie dynamicznie rozwijają się projekty oparte na współdzieleniu. Dzięki technologii powstały cyfrowe giełdy wymiany dóbr i usług sprawdzające się m.in. w transporcie i mieszkalnictwie. Najnowsze, zautomatyzowane rozwiązania pozwalają również na przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza. Wkrótce w Warszawie ruszy stosowany już we Francji tzw. index powietrza, który będzie automatycznie mierzył stężenie szkodliwych substancji. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości automatycznie wysyłane będą np. pojazdy do polewania ulic, co znacząco poprawia jakość powietrza. Inteligentne rozwiązania są doskonałym remedium dla miast, szczególnie tych największych, w których na stosunkowo niewielkiej powierzchni

skupionych jest mnóstwo zróżnicowanych usług i infrastruktury. Wykorzystanie takich technologii pozwala stale podnosić komfort życia mieszkańców i poziom świadczonych usług, a także przeciwdziałać nadmiernemu wzrostowi ich kosztów, które w dużych aglomeracjach i tak są wysokie.

Po pierwsze, po drugie i po trzecie - edukacja

Wśród wyzwań omawianych podczas Spotkań Warszawskich dużo uwagi poświęcono konieczności dalszego rozwoju edukacji, jako jednego z kluczowych warunków postępu cywilizacyjnego. Warto zwrócić uwagę na efekty działań edukacyjnych prowadzonych w zakresie ochrony środowiska, wdrażania zmian w praktykach biznesowych i zachowaniach obywateli oraz konsumentów. Najmłodsze pokolenie dorosłych – tzw. generacja Millenialsów – ma wobec polityków i biznesu zupełnie inne oczekiwania niż wcześniejsze pokolenia. Chcą, aby decydenci postępowali jeszcze bardziej odpowiedzialnie, a w szczególnym stopniu dotyczy to ochrony środowiska. Po wielu latach kampanii edukacyjnych dotyczących konieczności segregowania odpadów, rozsądnego gospodarowania zasobami naturalnymi i zdrowego odżywiania, wyrosło pierwsze pokolenie, dla którego ekologia jest oczywistością.

Podczas debaty na temat narodzin nowego typu konsumenta, na co dzień dbającego o środowisko, były premier Jan Krzysztof Bielecki zwracał uwagę na kolejne wyzwania pojawiające się wraz z taką postawą. Jako przykład podał konieczność edukacji związanej z pożądanym przez młodych ludzi rozwojem projektów ekologicznych takich jak np. OZE, będące według nich najlepszym i najczystszym źródłem energii. Millenialsom wciąż brakuje bowiem wiedzy o tym, że takie technologie wciąż są droższe niż tradycyjna energetyka, a OZE rozwijają się głównie dzięki systemowi subsydiów, o których przeciętny konsument nie ma pojęcia. Przykład ten pokazuje, że choć w ostatnim ćwierćwieczu na edukację środowiskową Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska wydał ponad 600 mln złotych, to wciąż ujawniają się nowe potrzeby edukacyjne. Bez ich zaspokojenia trudno będzie o zrozumienie pomiędzy decydentami politycznymi i biznesowymi, a konsumentami, którzy za chwilę będą stanowić dominującą część aktywnego społeczeństwa.

Konsumenci nie tylko we Francji, ale również w Polsce wyrażają gotowość do podejmowania decyzji uwzględniających kwestie środowiskowe podczas codziennych zakupów i jak zauważył Jérôme Bedier, Wiceprezes i Sekretarz Generalny Grupy Carrefour, jest to już nieodwracalny trend. Podejmowane działania mogą odnieść sukces jedynie przy bardzo ścisłej współpracy wszystkich stron, podmiotów prywatnych i publicznych, konsumentów i przedsiębiorców. Szczególnie przedsiębiorcy mają szansę znaleźć się w awangardzie zmian. Jako przykład podana została gospodarka cyrkularna, stosowana przez Carrefour we Francji. W jej ramach odpady organiczne przekształcane są w metan, który następnie służy do napędzania ciężarówek dostawczych.

Podczas dyskusji w ramach Spotkań Warszawskich kilkakrotnie wracał temat niedawnych zamachów terrorystycznych w Paryżu, w których ucierpiały setki osób. Konsekwencjom zamachów dokonanych przez radykałów najwięcej uwagi poświęcił wiceprzewodniczący Spotkań, francuski deputowany Jérôme Chartier. Mówiąc o tych tragicznych wydarzeniach zapewnił, że terroryści nie zdołają osiągnąć celu, którym jest spowodowanie zmiany stylu życia mieszkańców Europy. Aby przeciwdziałać podobnym aktom przemocy – jak podkreślał Jérôme Chartier – konieczne jest współdziałanie europejskich przywódców. Według niego zarówno w kwestiach energetycznych, ochrony klimatu, jak i walki z terroryzmem, kluczem do sukcesu jest rozsądna współpraca oraz solidarność na poziomie państw, oraz ich obywateli.

O Spotkaniach Warszawskich

Spotkania Warszawskie to organizowane przez Francusko-Polską Izbę Gospodarczą doroczne debaty, będące okazją do dyskusji i wymiany doświadczeń przez partnerów francuskich oraz polskich, dotyczących globalnych i lokalnych wyzwań. Każda edycja Spotkań Warszawskich jest poświęcona innemu zagadnieniu, dotyczącemu najbardziej aktualnych zadań, przed którymi stoją decydenci – zarówno władze, jak i biznes. Uczestnicy tegorocznej edycji Spotkań Warszawskich, które odbyły się 21 listopada 2015 r. na Zamku Królewskim w Warszawie, starali się znaleźć odpowiedź na pytanie „Czy warto być green?”. Celem Spotkań Warszawskich jest umożliwienie otwartego dialogu pomiędzy przedstawicielami środowisk politycznych, gospodarczych i akademickich, a także świata nauki oraz organizacji społecznych. Dzięki swobodnej wymianie opinii podczas Spotkań Warszawskich, każdy z ich uczestników może mieć wpływ na przyszłe rozwiązania dotyczące wyzwań stojących przed Europą. Spotkania odbyły się już po raz trzeci. Pierwsza edycja w 2013 roku dotyczyła przyszłości wspólnej polityki europejskiej w obliczu kryzysu gospodarczego. Ubiegłoroczna edycja poświęcona była postępującej cyfryzacji, a także jej wpływu na działalność państw i przedsiębiorstw.

O CCIFP

Francusko-Polska Izba Gospodarcza (CCIFP) skupia ponad 450 firm z kapitałem francuskim oraz polskim i jest jedną z najaktywniejszych izb handlowych w Polsce. Głównym celem działań Izby jest współtworzenie jak najlepszych warunków dla inwestycji i rozwoju gospodarczego w Polsce. Aktywności CCIFP w kontaktach z organami administracji państwowej oraz organizacjami pracodawców, sprzyjają współpracy i wymianie doświadczeń biznesowych pomiędzy przedsiębiorcami z Francji i Polski. Izba zajmuje się również promocją najlepszych praktyk oraz rozwiązań biznesowych, zapewniających rozwój gospodarczy i społeczny. Francusko-Polska Izba Gospodarcza powstała w kwietniu 1994 roku z inicjatywy przedsiębiorców francuskich i należy do Związku Francuskich Izb Przemysłowo-Handlowych (CCIFI) zrzeszającego 112 izb francuskich na świecie.

